

การอุทธรณ์คืออะไร

สิทธิของผู้ยื่นข้อเสนอที่จะขอให้หน่วยงานของรัฐทบทวน
การจัดซื้อจัดจ้างที่เห็นว่าไม่เป็นธรรม

7

วันทำการ

คือระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
ในการยื่นหนังสืออุทธรณ์
นับจากวันที่ทราบหรือถือว่าทราบเหตุ

โดยหลัก

หากเห็นว่าการจัดซื้อจัดจ้าง
ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ
หรือทำให้เสียเปรียบอย่างไม่เป็นธรรม
ผู้ยื่นข้อเสนอสามารถอุทธรณ์ได้
ภายใน 7 วันทำการ
นับจากวันที่ทราบหรือถือว่าทราบเหตุ

ไม่ใช่ช่องทางคัดค้านได้ทุกเรื่อง

กฎหมายกำหนดขอบเขตไว้ชัดเจนว่า
เรื่องใดอุทธรณ์ได้ และเรื่องใดอุทธรณ์ไม่ได้

การอุทธรณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อ

คุ้มครองสิทธิ

ป้องกันความเสียหาย
จากการจัดซื้อจัดจ้าง
ที่ไม่เป็นธรรม

ทบทวนการพิจารณา

ให้หน่วยงานของรัฐ
ตรวจสอบและแก้ไข
หากดำเนินการไม่ถูกต้อง

สร้างความโปร่งใส

ให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
เป็นธรรม ตรวจสอบได้
และเชื่อมั่นได้

ใครอุทธรณ์ได้

ผู้ที่ต้องการใช้สิทธิอุทธรณ์ ต้องอยู่ครบทุกเงื่อนไขต่อไปนี้
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ พ.ศ. 2560 มาตรา 114

1

เป็นผู้ยื่นข้อเสนอ

ในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

2

เห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ กฎกระทรวง
ระเบียบ หรือประกาศที่ออกตามกฎหมาย

3

การไม่ปฏิบัตินั้นเป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศเป็นผู้ชนะ
หรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญา**ครบทั้ง 3 ข้อ**

จึงเข้าเกณฑ์สิทธิอุทธรณ์

อย่าสลับ 3 สถานะ

เข้าใจให้ชัด ก่อนใช้สิทธิอุทธรณ์

ไม่เข้าเกณฑ์ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์

ไม่ใช่ผู้ยื่นข้อเสนอ
ในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น

ใช้สิทธิตามกฎหมายอื่น
แทนการอุทธรณ์

เป็นผู้ชนะแล้ว
หรือได้รับการคัดเลือกแล้ว

ไม่เข้าองค์ประกอบมาตรา 114 ตั้งแต่ต้น

มีสิทธิ แต่เรื่องอุทธรณ์ไม่ได้

ผู้ยื่นข้อเสนอมีสถานะครบตามมาตรา 114

**แต่กฎหมายห้าม
ยกประเด็นนั้นอุทธรณ์**

- การเลือกใช้วิธีจัดซื้อจัดจ้าง หรือเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาผล
- การยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างตามมาตรา 67
- เรื่องอื่นที่กฎหมายหรือกฎกระทรวง กำหนดไว้เป็นการเฉพาะ

เข้าองค์ประกอบมาตรา 114 แต่ยกมาอุทธรณ์ไม่ได้

ยื่นไม่ถูกแบบ / ไม่ทันเวลา

หนังสืออุทธรณ์ไม่ถูกต้องครบถ้วน
เช่น ลงลายมือชื่อโดยผู้ไม่มีอำนาจ
แนบเอกสารไม่ครบถ้วน

ยื่นเกิน 7 วันทำการ
นับจากวันประกาศผล
ในระบบของกรมบัญชีกลาง

อ้างอิง: หนังสือเวียน ว 367/2567 หัวข้อ 2, 3 และ 5;

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 114 - 117

เรื่องที่อุทธรณ์ไม่ได้

แม้มีสิทธิอุทธรณ์ แต่กฎหมายกำหนดไว้ว่า
บางเรื่องไม่สามารถยกขึ้นอุทธรณ์ได้

4 เรื่องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างฯ มาตรา 115

1

วิธีจัดซื้อ/
เกณฑ์พิจารณา

2

ยกเลิกจัดซื้อ
จัดจ้าง

3

ไม่อ้างกติกาใน
เอกสารเชิญชวน

4

กรณีอื่นตาม
กฎกระทรวง

8 กลุ่มเพิ่มเติมตามกฎกระทรวง พ.ศ. 2568 ข้อ 3

1

คุณสมบัติ
e-market

2

TOR ที่ไม่ให้
ความเห็น

3

ไม่ขึ้นทะเบียน

4

ผลวิธีคัดเลือก

5

ขาดคุณสมบัติ

6

หลักประกัน
ไม่ครบ

7

ผลงาน
ไม่เป็นของตน

8

เปลี่ยน
ผู้ชนะ

ข้อสังเกต: สำหรับข้อ 3 (3)-(8) ที่ยื่นไว้ก่อนกฎกระทรวงมีผลใช้บังคับและยังพิจารณาไม่เสร็จ
ให้พิจารณาต่อจนแล้วเสร็จ (กฎกระทรวงฯ ข้อ 4)

อ้างอิง: พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 115;
กฎกระทรวงกำหนดเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ไม่ได้ พ.ศ. 2568 ข้อ 3

ยื่นอย่างไร

เขียนให้ครบ ยื่นให้ทัน

หนังสืออุทธรณ์ที่ดีต้องมี

-

1 ลงลายมือชื่อ
ผู้ยื่นอุทธรณ์
ให้ชัดเจน
-

2 ใช้ถ้อยคำสุภาพ
แสดงเจตนาด้วยความ
ถูกต้องเหมาะสม
-

3 ระบุข้อเท็จจริง
และเหตุผลให้ชัดเจน
ครบถ้วน
-

4 แนบเอกสารหลักฐาน
ที่เกี่ยวข้อง
และมีนัยสำคัญ

เส้นเวลาการพิจารณาอุทธรณ์

สามารถขยายเวลาได้ ไม่เกิน **2 ครั้ง** ครั้งละไม่เกิน **15 วัน**
เมื่อมีเหตุจำเป็น และจะทำให้สามารถพิจารณาอุทธรณ์ได้แล้วเสร็จ

ผลของการอุทธรณ์

คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีมติแล้ว
หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการตามผลการพิจารณา

ผลการพิจารณาอุทธรณ์ มี 3 กรณี

1

ฟังขึ้น และมีนัยสำคัญ

- สั่งให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อจัดจ้างใหม่หรือเริ่มดำเนินการในขั้นตอนที่เหมาะสม

2

ฟังไม่ขึ้น หรือไม่มีนัยสำคัญ

- หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างต่อไปได้

3

ไม่แล้วเสร็จ เมื่อครบกรอบเวลา

- ให้ยุติเรื่องและหน่วยงานของรัฐดำเนินการต่อไปได้

โดยหลัก

รอผลการอุทธรณ์ก่อนลงนามสัญญา

มีข้อยกเว้นตามกฎหมาย

ข้อยกเว้น ตามมาตรา 66

หน่วยงานของรัฐสามารถลงนามในสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือได้ก่อนพ้นระยะอุทธรณ์หรือก่อนมีผลการอุทธรณ์ ในกรณีที่กฎหมายกำหนด เช่น ความจำเป็นเร่งด่วน วิธีคัดเลือกตามมาตรา 56 (1) (ค), วิธีเฉพาะเจาะจง หรือวงเงินเล็กน้อยตามกฎหมายกระทรวง

แนวทางตามหนังสือเวียน ว 367

[1] กรณีดังต่อไปนี้ ไม่เข้าข่ายที่จะใช้สิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา 114

- 1 1. ผู้อุทธรณ์ใช้สิทธิตามกฎหมายอื่นที่มีใช้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ
- 2 2. ผู้อุทธรณ์มิใช่ผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้างครั้งนั้น
- 3 3. ผู้อุทธรณ์ได้รับการประกาศผลจากหน่วยงานของรัฐให้เป็นผู้ชนะการเสนอราคา
- 4 4. หน่วยงานของรัฐประกาศเปลี่ยนแปลงผู้ชนะการเสนอราคาเนื่องจากผู้ได้รับการคัดเลือกไม่มาลงนามในสัญญา

[2] ผู้ลงลายมือชื่อในแบบอุทธรณ์ฯ มิใช่ผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้อุทธรณ์

ถือเป็นการอุทธรณ์โดยผู้ไม่มีสิทธิอุทธรณ์
จึงไม่เข้าข่ายเป็นผู้มีสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา 114

กรณีตาม [1] และ [2] ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาและวินิจฉัยอุทธรณ์โดยตรงตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

มาตรา 115 — เรื่องที่ใช้สิทธิอุทธรณ์ไม่ได้

ครอบคลุม 4 เรื่องตามมาตรา 115 (3 ลักษณะ และ 1 กรณีอ้างอิงกฎกระทรวง)
รวมทั้ง 8 ลักษณะตามกฎหมายกระทรวง (ดูหน้า 04)

➔ ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งผู้อุทธรณ์ว่าเป็นเรื่องที่ไม่สามารถอุทธรณ์ได้

อุทธรณ์เกินกำหนดตามมาตรา 117

ไม่ยื่นอุทธรณ์ภายใน 7 วันทำการ
ให้หน่วยงานของรัฐมีหนังสือแจ้งปฏิเสธไม่รับเรื่องอุทธรณ์ไว้พิจารณา

แจ้งสิทธิในการโต้แย้งคำวินิจฉัย

เมื่อหน่วยงานของรัฐแจ้งผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว
หากผู้อุทธรณ์ประสงค์จะโต้แย้งคำวินิจฉัย มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน
นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยจากหน่วยงานของรัฐ

5 กรณีที่หน่วยงานไม่ต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

หน่วยงานของรัฐวินิจฉัยเองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

1 ยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้าง

หน่วยงานยกเลิกการจัดซื้อจัดจ้างหรือยกเลิกประกาศผู้ชนะ/ผู้ได้รับการคัดเลือกแล้ว ไม่เข้าข่ายอุทธรณ์ตามมาตรา 114

หน่วยงานวินิจฉัยเอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการ

2 ไม่มีสิทธิตาม ม.114 (4 กรณีย่อย)

- 2.1 ใช้สิทธิตามกฎหมายอื่น
- 2.2 ไม่ใช่ผู้ยื่นข้อเสนอ
- 2.3 ได้รับการประกาศเป็นผู้ชนะแล้ว
- 2.4 มีประกาศเปลี่ยนแปลงผู้ชนะเพราะรายเดิมไม่มาลงนาม

หน่วยงานวินิจฉัยเอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการ

3 หนังสืออุทธรณ์ผิดแบบ ม.116

ผู้ลงลายมือชื่อในแบบอุทธรณ์มิใช่ผู้มีอำนาจกระทำการแทนผู้อุทธรณ์

หน่วยงานวินิจฉัยเอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการ

4 เรื่องอุทธรณ์ไม่ได้ตาม ม.115

ให้หน่วยงานมีหนังสือแจ้งผู้อุทธรณ์ว่าเป็นเรื่องที่อุทธรณ์ไม่ได้

หน่วยงานวินิจฉัยเอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการ

5 ยื่นอุทธรณ์เกินกำหนดเวลา

เกินกำหนด 7 วันทำการตามมาตรา 117 – หน่วยงานแจ้งปฏิเสธไม่รับเรื่องไว้พิจารณา

ไม่รับเรื่องอุทธรณ์
หน่วยงานแจ้งปฏิเสธ
ไม่รับเรื่องไว้พิจารณา

สิทธิของผู้อุทธรณ์ หลังแจ้งผล

มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยจากหน่วยงานของรัฐ

สรุป

หากเข้าเกณฑ์ทั้ง 5 กรณีข้างต้น
หน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาและวินิจฉัยเอง
ไม่ต้องส่งเรื่องเข้าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

ดำเนินการให้เป็นไปตาม
กฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติ
ราชการทางปกครอง

การร้องเรียน – คนละกลไกกับการอุทธรณ์

ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 หมวด 10 ข้อ 220–223

01

ข้อ 220 – สิทธิร้องเรียน

ผู้ใด เห็นว่าหน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎหมาย ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างฯ มีสิทธิร้องเรียน ไปยังหน่วยงานของรัฐนั้น หรือคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ ภายใน **15 วัน** นับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้เหตุ

02

ข้อ 222 – หน่วยงานได้รับเรื่อง

พิจารณาให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แจ้งผลให้ผู้ร้องเรียน ทราบโดยไม่ชักช้า พร้อมแจ้งคณะกรรมการ พิจารณาอุทธรณ์ทราบด้วย

03

ข้อ 221 – รูปแบบ

ทำเป็นหนังสือ ลงลายมือชื่อผู้ร้องเรียน (นิติบุคคลต้องลงลายมือชื่อกรรมการผู้มีอำนาจ และประทับตรา) ใช้ถ้อยคำสุภาพ ระบุข้อเท็จจริง และเหตุผลชัดเจน พร้อมแนบหลักฐาน

04

ข้อ 223 – คกก.พิจารณาอุทธรณ์ ได้รับเรื่อง

พิจารณาโดยเร็วตามมาตรา 43 วรรคสี่ แจ้งผลให้ผู้ร้องเรียนและหน่วยงานทราบ คำวินิจฉัยเป็นที่สุด

อุทธรณ์ vs ร้องเรียน สองกลไกที่แยกฐานอำนาจและเงื่อนไขกันชัดเจน

ประเด็น	อุทธรณ์ (พ.ร.บ. ม.114–119)	VS	ร้องเรียน (ระเบียบ ข้อ 220–223)
 ผู้มีสิทธิ	เฉพาะผู้ยื่นข้อเสนอในการจัดซื้อจัดจ้าง ครั้งนั้น		“ผู้ใด” ที่เห็นว่าหน่วยงานไม่ปฏิบัติ ตามกฎหมาย
 ผลที่ต้องเสีย	ต้องเป็นเหตุให้ไม่ได้เป็นผู้ชนะ / ไม่ได้รับคัดเลือก เป็นคู่สัญญา		ไม่จำเป็นต้องเสียประโยชน์โดยตรงจากการเป็น คู่สัญญา
 กำหนดเวลา	7 วันทำการ นับแต่ประกาศผล (ม.117)		15 วัน นับแต่รู้หรือควรรู้เหตุ (ข้อ 220)
 ยื่นต่อ	หน่วยงานของรัฐ (ขั้นต้น) → คกก.พิจารณาอุทธรณ์ (ถ้าไม่เห็นด้วย)		หน่วยงานของรัฐ หรือ คกก.พิจารณาอุทธรณ์ โดยตรง
 ผลต่อสัญญา	อาจชะลอการลงนามสัญญาไว้ก่อน (ม.66 วรรคสอง)		ระเบียบมิได้กำหนดผลระงับสัญญาไว้เป็นการเฉพาะ ในข้อ 220–223

สาระสำคัญ

การร้องเรียนมีฐานต่างจากการอุทธรณ์ เน้นตรวจสอบการ “ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย” ไม่จำกัดเฉพาะผู้ยื่นข้อเสนอ และไม่ผูกกับเงื่อนไขเรื่องผลเสียจากการจัดซื้อจัดจ้าง

